

**บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนตามความคิดเห็น
ของครู กลุ่มเครือข่ายน้ำขุ่น อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5**

**The role of education in promoting research in all classes Based
on the opinions of teachers Community Namkhun Ubon Ratchathani
Primary Educational Service Area Office 5**

ราตรี แสนทวิสุข¹ จิรสุดา วชิรมะรินทร์² เกศศักดิ์ วิไลเกษม³ จารุวรรณ ม่วงมิตร⁴
รัตนพร ศิลาโคตร⁵ บุญรักษา กาลาศรี⁶ ปัญญา ตรีเลิศพจน์กุล⁷
Ratree Saenthaweesuk¹ Jirasuda Vajiramedhin² Thoetsak Wilaikasem³ Charuwan Muangmit⁴
Rattanaphorn Silakhot⁵ Boonruksa Kalasri⁶ Panya treeleertpojkul⁷

¹⁻⁶นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
Master of Education in Educational Administration, Ubon Ratchathani Rajabhat University

⁷อาจารย์ที่ปรึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
Advisor of the Master of Education Program Education Administration, Ubon Ratchathani Rajabhat University

*Corresponding Author E-mail: ratrisomsanor@gmail.com

(Received: 27 November 2021, Revised: 25 April 2022, Accepted: 26 April 2022)

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนตามความคิดเห็นของครู กลุ่มเครือข่ายน้ำขุ่น อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำนวน 130 คนโดยศึกษาค้นคว้ากรอบแนวคิด 4 ด้าน คือ ด้านการสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการทำให้เป็นแบบอย่างในการทำวิจัยในชั้นเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นแบบสอบถาม ประมาณค่า 5 ระดับ ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วน จำนวน 1 ฉบับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิจัย พบว่า ระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนโรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาน้ำขุ่น โดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน และด้านการเป็นแบบอย่างในการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในแต่ละด้านคือจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียน ชี้แนะให้ครูเห็นความสำคัญและความจำเป็นของการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนในชั้นเรียนพร้อมที่จะช่วยเหลือเมื่อครูเกิดปัญหาเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน เป็นแบบอย่างในการค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมในการทำวิจัยในชั้นเรียน

คำสำคัญ: วิจัยในชั้นเรียน, บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา, ผู้บริหารสถานศึกษา, การส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน

ABSTRACT

The purpose of this research paper was to study the role of school administrators in promoting classroom research based on the opinions of teachers. Nam Khun Network Group, Nam Khun District, Ubon Ratchathani Province Under the Office of Ubon Ratchathani Elementary Education Service Area 5, 130 students were studied under the conceptual framework in 4 areas: Supporting teachers to do research in the classroom, Creating an atmosphere that is conducive to doing research in the classroom, Building the morale of teachers who do research in the classroom, Being a role model in doing research in the classroom. The instrument used in the research was a questionnaire with 5 levels of estimation. The researcher created a scaled questionnaire, 1 issue, with a confidence value of 0.92 The statistics used to analyze the data are The mean and standard deviation of the research results showed that the role of the school administrators in promoting the classroom research of the teachers of the Nam Khun School Network Schools overall and in all 4 aspects found that it was at a high level in every aspect. Sort averages from highest to lowest is the aspect of building the morale and morale of the teachers who do research in the classroom in creating an atmosphere conducive to doing research in the classroom Supporting teachers to do research in the classroom and as a model for classroom research by item with the highest mean in each area is to allocate budget to support classroom research. Directing teachers to the importance and necessity of classroom research to improve classroom teaching, ready to help when teachers have problems with classroom research. Be a role model in researching innovations in classroom research.

Keywords: classroom research, School Administrator's roles, School Administrator, Classroom research promotion

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรมการสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมแห่งการเรียนรู้และปัจจัย เกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2544) นั่นคือการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ครูต้องปฏิบัติงานในบทบาทของตนเอง ดำเนินการทุกวิถีทางเพื่อพัฒนาให้นักเรียนให้เกิดการเรียนรู้จะนำไปสู่การพัฒนานักเรียนให้เป็นเยาวชน พลเมืองที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ครูต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ของตนตามความเชื่อที่ว่า นักเรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ดังนั้นกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียน ครูต้องตระหนักและคิดทบทวนถึงธรรมชาติของนักเรียนว่านักเรียนทุกคนมีความแตกต่างระหว่างบุคคล (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2544)

การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545ได้มีแนวทางการพัฒนานักเรียนที่มุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูโดยให้ความสำคัญในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ครูทุกคนจะต้องปฏิบัติตาม ไม่ว่าจะเป็นการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนักเรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มีการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการเผชิญสถานการณ์ การ

ประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาด้วยการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ เพื่อให้ได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ครูและนักเรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ รวมทั้งจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนานักเรียนตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2544) ดังนั้น งานครูจึงเป็นงานที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูง ต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการปฏิบัติงาน จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาวิชาชีพครูให้มีมาตรฐานสูงเป็นที่ยอมรับของสังคม ขณะเดียวกันก็ต้องก้าวให้ทันกับกระแสของการเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาการเทคโนโลยี ค่านิยมและวัฒนธรรมทางสังคม การปฏิบัติงานในชั้นเรียนของครูจึงไม่ใช่สูตรสำเร็จที่หยุดนิ่งตายตัว แต่ต้องมีการเคลื่อนไหวปรับเปลี่ยนและพัฒนาอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้โรงเรียนเป็นแหล่งผลิตที่ดีที่สุดในการผลิตทรัพยากรบุคคลออกสู่สังคม งานของครูยังเกี่ยวกับการพัฒนาสติปัญญาและความสามารถที่หลากหลายของนักเรียนแต่ละคน ดังนั้นครูต้องอาศัยความสามารถรอบด้านมีการเตรียมและการวางแผนที่ดีในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และดำเนินการอย่างเป็นกระบวนการเป็นระบบครบวงจร ครูต้องมีการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมและคิดค้นวิธีสอน สื่อการสอน ตลอดจนเครื่องมือใหม่ๆ มาช่วยในการสอนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและสนองตอบต่อผู้เรียนแต่ละคน(ประวิต เอราวรรณ์, 2545) ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ (อัจฉรา สรวาสี, 2541) กล่าวว่าการศึกษาวิจัยในชั้นเรียน(Classroom Research) หรือการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน(Classroom Action Research) คือการศึกษาวิจัยในเรื่องเกี่ยวกับการเรียนการสอนทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร วิธีสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดทำสื่ออุปกรณ์ประกอบการสอน ตลอดจนการวัดผลและประเมินผลโดยการศึกษาวิจัยนั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการเรียนการสอนหรือเพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การวิจัยในชั้นเรียนนั้นเป็นการวิจัยที่ทำโดยครูผู้สอนในห้องเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน และนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน เป็นการวิจัยที่ต้องทำอย่างรวดเร็ว นำผลไปใช้ทันที และสะท้อนข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่างๆ ของตนเอง ให้ทั้งตนเองและกลุ่มผู้ร่วมงานในโรงเรียนได้มีโอกาสนอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในแนวทางที่ได้ปฏิบัติและผลที่เกิดขึ้นเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป (สุวิมล ว่องวาณิช, 2544)

การวิจัยจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ที่จะช่วยให้การจัดการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี ทั้งการนำกระบวนการวิจัยและผลการวิจัยมาใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยเฉพาะการปฏิรูปการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยนั้น เป็นแนวทางหนึ่งที่ครูผู้สอน และ ผู้บริหาร

สถานศึกษาสามารถนำไปปฏิบัติการเรียนรู้ในสถานศึกษาได้ ผู้สอนสามารถใช้การวิจัยเพื่อศึกษาเรื่องที่ น่าสนใจและต้องการหาความรู้ใหม่ หรือต้องการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น การวิจัยจึงสัมพันธ์กับ กระบวนการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้กระบวนการคิด การจัดการหาเหตุผลในการตอบปัญหาและรู้จัก ประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหามาตรา 30 (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545) กำหนดให้ผู้สอนทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้ เหมาะสมกับผู้เรียน ผู้สอนนอกจากจัดกระบวนการเรียนการสอนแล้วยังใช้การวิจัยเพื่อศึกษาปัญหา หรือสิ่งที่ต้องการรู้คำตอบ พัฒนาสิ่งที่ต้องการพัฒนาหรือแก้ปัญหาและศึกษาและพัฒนาในสิ่งที่ เป็น ปัญหาหรือต้องการพัฒนาควบคู่กันไปอย่างต่อเนื่อง โดยการบูรณาการกระบวนการจัดการเรียน การสอนและการวิจัยให้เป็นกระบวนการเดียวกัน สามารถมองเห็นปัญหาระบุหรือรู้ปัญหาได้ รู้จักการวาง แผนการวิจัย เก็บข้อมูลหรือวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ และมีหลักฐานการได้มาซึ่งข้อค้นพบมีเหตุผล อธิบายถึงข้อค้นพบ

สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 มีนโยบายสนับสนุนให้ครูผู้สอนทำการวิจัย ในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยกำหนดโครงการวิจัยในชั้นเรียนไว้ในแผนปฏิบัติงาน ประจำปี แต่การดำเนินงานยังไม่สำเร็จและไม่เป็นที่น่าพอใจเท่าที่ควรซึ่งครูส่วนใหญ่ยังมีปัญหาในด้าน ความรู้ความเข้าใจในหลักการวิจัยในชั้นเรียนไม่กล้าตัดสินใจในการดำเนินการขาดผู้ให้คำปรึกษาใน การวิจัยการนิเทศติดตามของผู้บริหารไม่ต่อเนื่อง ด้วยเหตุผลและสภาพความจำเป็นอย่างยิ่งว่าผู้บริหาร สถานศึกษาควรจะมีบทบาท และหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยการพัฒนา ครูผู้สอนเพื่อยกระดับการทำงานเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถทำการวิจัย แก้ไขปัญหาการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน และสามารถนำผลการวิจัยมาวางแผนเพื่อปรับปรุง พัฒนาการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ทางวิชาชีพของตนเองต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน โรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาน้ำขุ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาสถานศึกษาน้ำขุ่นสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5 จำนวน 130 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำ วิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน 4 ด้านคือ

2.1 ด้านการสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน

2.2 ด้านการสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน

2.3 ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน

2.4 ด้านการทำให้เป็นแบบอย่างในการทำวิจัยในชั้นเรียน

3. **ขอบเขตด้านระยะเวลา** ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามเก็บข้อมูลระหว่าง เดือนกันยายน 2564

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน โรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาน้ำขุ่น โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัย ในชั้นเรียนของครูผู้สอน โรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาน้ำขุ่น จากนั้นรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสังเคราะห์รูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นเอง ลักษณะของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย ตำแหน่งและประสบการณ์ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัย ในชั้นเรียนของครูผู้สอน โรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาน้ำขุ่น โดยใช้เกณฑ์ในการวัดตามระบบ Likert Scales แบ่งเป็น 5 ระดับ ซึ่งมี 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 10 ข้อ
2. ด้านการสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 10 ข้อ
3. ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 10 ข้อ
4. ด้านการทำให้เป็นแบบอย่างในการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 10 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยค้นคว้าดำเนินการเก็บข้อมูลแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยดำเนินการแจกแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมแบบสอบถามตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2564 ถึงวันที่ 20 ตุลาคม 2564

การวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูล ได้ดำเนินการ ดังนี้

1. รวบรวมแบบสอบถามที่จัดส่งไปทั้งหมด จำนวน 130 ฉบับ ได้รับคืนมา 130 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100

2. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับที่ได้รับคืน ผลปรากฏว่าเป็นแบบสอบถามที่เป็นฉบับสมบูรณ์ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100

3. จำแนกแบบสอบถามออกเป็น ตัวแปรที่ศึกษา

4. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถาม ตามเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้

ระดับบทบาทมากที่สุด	ให้คะแนน 5
ระดับบทบาทมาก	ให้คะแนน 4
ระดับบทบาทปานกลาง	ให้คะแนน 3
ระดับบทบาทน้อย	ให้คะแนน 2
ระดับบทบาทน้อยที่สุด	ให้คะแนน 1

5. หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป

6. นำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์เพื่อแปลความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	แปลผล
4.50 – 5.00	บทบาทอยู่ในระดับ มากที่สุด
3.50 – 4.49	บทบาท อยู่ในระดับ มาก
2.50 – 3.49	บทบาทอยู่ในระดับ ปานกลาง
1.50 – 2.49	บทบาท อยู่ในระดับ น้อย
1.00 – 1.49	บทบาท อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนครูผู้สอนโรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาน้ำขุ่น โดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเรียงอันดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 4 อันดับแรกคือด้านการสร้างขวัญและกำลังใจต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนและด้านการเป็นแบบอย่างในการทำวิจัยในชั้นเรียน

2. ระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนครูผู้สอนโรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาน้ำขุ่น เป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

2.1 ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน โดยภาพรวมของครูผู้สอนเห็นว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน โรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาน้ำขุ่น มีบทบาทอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงอันดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ พร้อมทั้งจะช่วยเหลือเมื่อครูเกิดปัญหาเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน การทำการวิจัยในชั้นเรียนถือเป็นส่วนหนึ่ง ส่งเสริมให้ครูใช้ผลงานวิจัยในชั้นเรียนไปเป็นส่วนหนึ่งในการได้รับการพัฒนาตำแหน่งให้สูงขึ้น และจัดกิจกรรมให้ครูผู้มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนได้มีโอกาสแนะนำพี่เลี้ยงหรือนิเทศเพื่อนร่วมงานในเรื่องการพัฒนาวัตกรรมการเรียนและการวิจัยในชั้นเรียน ยกย่องชมเชยครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนต่อที่ประชุมในโรงเรียนและชุมชนตามลำดับ

2.2 ด้านการสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยภาพรวมของครูผู้สอนเห็นว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน โรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาน้ำขุ่น มีบทบาทอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงอันดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ชี้แนะให้ครูเห็นความสำคัญและความจำเป็นของการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนอยู่เสมอจัดระบบงานในโรงเรียนให้เอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ของครู เช่น มีความเป็นอิสระ ถ้าคิดค้นคว้าและวิจัยทดลองความคิดใหม่ จัดให้มีการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศการวิจัยด้านการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อทำวิจัยในชั้นเรียน และพาคณะครูไปศึกษาดูงานผลการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนจากแหล่งที่ประสบผลสำเร็จในการทำวิจัยในชั้นเรียนตามลำดับ

2.3 ด้านการสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน โดยภาพรวมของครูผู้สอนเห็นว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนโรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาน้ำขุ่น มีบทบาทอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงอันดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ จัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการทำการวิจัยในชั้นเรียน เปิดโอกาสให้ครูไปศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากแหล่ง ข้อมูลต่างๆ เพื่อใช้ประโยชน์ในการวิจัยในชั้นเรียน และติดต่อประสานงานหรือแสวงหาแหล่งความรู้หรือที่ปรึกษาทางงานวิจัยให้คณะครูตามลำดับ

2.4 ด้านการเป็นแบบอย่างในการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยภาพรวมของครูผู้สอนเห็นว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน โรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาน้ำขุ่น มีบทบาทอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ เรียงอันดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ เป็นแบบอย่างในการค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาวัตกรรมการเรียนการสอนในการทำวิจัยในชั้นเรียน เป็นผู้นำเสนอปัญหาที่จะนำไปสู่หัวข้อการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และเข้ารับการอบรมหรือพัฒนาความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเป็นแบบอย่างแก่คณะครูตามลำดับมีเพียงข้อเดียวคือการเป็น

แบบอย่างในการนำเสนอผลงานวิจัย และเผยแพร่นวัตกรรมการเรียนการสอน ที่มีบทบาทในระดับปานกลาง

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้า เรื่อง “บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน โรงเรียนเครือข่ายสถานศึกษาน้ำขุ่น สามารถอภิปรายผลการศึกษาดังนี้

1. การสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่าผู้บริหารมีบทบาทอยู่ในระดับมาก เกือบทุก ข้อ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผลจากการทำวิจัยในชั้นเรียนนั้น ก่อให้เกิดประโยชน์กับครูในด้าน การพัฒนาวิชาชีพให้ก้าวหน้าขึ้น พร้อมทั้งจัดหาตำราและหาเอกสารเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ไว้ให้ครูศึกษา ด้วยซึ่งผู้วิจัยก็มีความเห็นว่าการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนในด้านดังกล่าวเป็นสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยสร้างแรงจูงใจให้ครูมีความกระตือรือร้นในการทำวิจัยอย่างจริงจัง อีกทั้งยังช่วยลดปัญหาและอุปสรรคในการทำวิจัยของครู ไม่ให้เกิดความท้อถอยในการทำวิจัยในชั้นเรียนสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2546) ที่ได้มีการวิจัยพบว่าโรงเรียนในโครงการที่มีผลการวิจัย 100% นั้น บทบาทที่สำคัญของผู้บริหารคือกำหนดเป็นนโยบายของโรงเรียน เพื่อให้ครูทำวิจัยควบคู่ไปกับการเรียนการสอน มีการดำเนินการประชุมเพื่อชี้แจงให้ครูเห็นความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียนจัดให้ครูมีส่วนร่วมในการ วางแผนการปฏิบัติงานวิจัยในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตราที่ 24 (5) และมาตราที่ 30 ที่ได้มีการกำหนดให้ครูต้องทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

2. การสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ผู้บริหารมีบทบาทอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าเมื่อทุกฝ่ายรู้สึกว่าเป็นเจ้าของ ย่อมรัก ห่วงแหนและปรารถนาให้ได้รับสิ่งดีๆ ดังนั้น ผู้บริหารในฐานะผู้นำจึงควรเป็นผู้นำในการนำพาให้สมาชิกของตนเอง ประกอบด้วย ครู นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและอื่นๆ ได้เข้ามา สนับสนุนการเรียนการสอนในทุกขั้นตอนตามกำลังความสามารถและศักยภาพของแต่ละบุคคล ควรมีการบริหารจัดการตามโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษาในทุกด้านให้ส่งผลต่อผู้เรียน ให้มากที่สุด ส่งเสริมการสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูนำรูปแบบการเรียนการสอน หลากหลายรูปแบบ ประเมินนักเรียนตามสภาพจริง ฝึกฝนนักเรียนเป็นได้เรียนรู้ ปฏิบัติงานด้วยตนเอง สามารถแสวงหาความรู้ วิเคราะห์และสังเคราะห์เป็น นำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สามารถแยกแยะและกำหนดทางเลือกในสิ่งที่ถูกต้องในการเรียนรู้และการ ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขได้อย่างยั่งยืน จึงถือว่าเป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาที่ สนับสนุนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างแท้จริงดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ (2543) ได้กำหนดบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนตามแนวการปฏิรูป

ระบบการเรียนรู้ โดย บริหารจัดการให้เอื้ออำนวยความสะดวกให้ครูผู้สอนมีเสรีในการคิด พัฒนา รูปแบบการเรียนรู้ การวิจัยในชั้น เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนครู การทำงานเป็นทีมผนึกกำลัง ระหว่างกลุ่มวิชา เพื่อพัฒนาผลการ เรียนรู้ให้ได้ตามมาตรฐานหลักสูตร พัฒนาสภาพแวดล้อมใน ห้องเรียนให้มีบรรยากาศเอื้อต่อการทำวิจัยใน ชั้นเรียน และยังสอดคล้องกับวิระยุทธ ชาตะกาญจน์ (2542) กล่าวว่า สิ่งที่สนับสนุนการทำงาน วิจัยให้ดำเนินไปได้อย่างราบรื่น และประสบความสำเร็จ โดยมีตัวแปรที่เกี่ยวกับแหล่งค้นคว้าข้อมูล เงินทุน สนับสนุนการวิจัย วัสดุอุปกรณ์สำหรับการทำวิจัย เวลา ในการ ทำวิจัย ลักษณะกระบวนการในการ เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ หรือเจตคติของอาจารย์ที่จะทำ ดำเนินการวิจัย ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและ บรรยากาศที่เอื้อต่อการทำวิจัยที่สำคัญนั้นประกอบด้วย (บุญประเสริฐ เชื้อพุทธ, 2547) ปัจจัย เกี่ยวกับลักษณะของหน่วยงาน การจัดสภาพแวดล้อม และการ จัดบรรยากาศทางวิชาการของหน่วยงาน

3. การสร้างขวัญและกำลังใจต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ผู้บริหารมีบทบาทอยู่ในระดับ มากเกือบทุกข้อทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการเอาใจใส่ติดตามการวิจัยของครูอย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้งจะช่วยเหลือเมื่อครูเกิดปัญหาเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนให้การยกย่องชมเชย ให้รางวัลกระตุ้นให้ ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน จึงเกิดความรู้สึกว่ามีกำลังใจที่ผู้บริหารได้เห็นความสำคัญของ การทำวิจัยใน ชั้น เรียนนอกจากนี้ยังมีการจัดนิทรรศการภายในโรงเรียนเพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยในชั้นเรียนของครู สอดคล้องกับ อ่างถึงในจันทร์พิมพ์ วงศ์ประชารัตน์, 2545) ได้ให้ ความเห็นว่า ผู้บริหารควรมีหลักการ เพื่อส่งเสริมกำลังใจให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ที่สำคัญ คือ ควรมีส่วน ร่วมการวางแผนงานและกำหนดแนวทางการทำงานเอง เขจะมีแรงจูงใจ ที่จะทำงานนั้นให้สำเร็จมาก ขึ้น คนเราต้องการได้รับการยกย่อง ชมเชยเสมอไม่ว่าจะอยู่ในฐานะไหนตำแหน่งใดการยกย่องชมเชยที่ เหมาะสมกับแต่ละคนเป็นการสร้าง แรงจูงใจในการทำงานที่ดี การยกย่องชมเชยให้รางวัลแก่ผู้ที่ทำงาน ได้ดีเด่นกว่าผู้อื่นจะกระตุ้นให้เกิด การแข่งขันทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความกระตือรือร้นและมีความมานะ พยายามมากขึ้น

4. การทำตัวเป็นแบบอย่างในการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ผู้บริหารมีบทบาทอยู่ในระดับ มากเกือบทุกข้อทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และมีความริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเสียสละและ พร้อมที่จะทำตัวเป็นแบบอย่างแก่ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน มีการสนับสนุนให้ครูที่มีผลงานวิจัย ในชั้น เรียนเป็นแกนนำให้แนวทางในการทำวิจัยชั้นเรียนกับครูทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ส่งเสริมให้ ครู ส่งผลงานวิจัยในวารสารวิชาการ สอดคล้องกับ วัลลภ กันทรพย (2541 อ่างถึงใน พิชณ คนชื่อ, 2550) กล่าวว่า การส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารต้องลงมือทำวิจัย หรือริเริ่มให้มี การทำวิจัย ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนางานหรือสถานศึกษาในการทำวิจัยนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควร ลงมือทำ เองในฐานะผู้วิจัย หรือแต่งตั้งคณะทำงาน โดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ร่วมคิด และ 48 ตัดสินใจ ซึ่ง ทางคณะทำงานเป็นผู้ลงมือทำ แต่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องรับรู้ผลการวิจัย และนำ ผลการวิจัยไปใช้ ทั้ง

โดยตรง หรืออาจส่งต่อให้ผู้ร่วมงานใช้ รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาควรวางแผน และดำเนินการพัฒนาสถานศึกษาด้วย

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนครูผู้สอน ควรเป็นแบบอย่างในการ ศึกษาค้นคว้าหาความรู้แนะนำ ให้ครูพัฒนานวัตกรรมในการทำวิจัยในชั้นเรียน
- 2) การทำวิจัยในชั้นเรียนที่ เน้นการแก้ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีความสำคัญ เน้นการลงมือปฏิบัติ มีส่วนร่วม และพัฒนาความรู้และทักษะของผู้เรียนได้ เพราะฉะนั้นผู้บริหารควรส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อไว้ใช้เป็นแนวทางแก้ปัญหาในการจัดกิจกรรมของชั้นเรียน เพื่อจะทำให้การจัดกิจกรรม ของครูเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและนักเรียนได้รับประโยชน์เต็มที่

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิจัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5
2. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนงานตามกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา
3. ควรศึกษาสาเหตุและปัญหาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร สถานศึกษา เพื่อเป็น แนวทางพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียน ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

เอกสารอ้างอิง

- จันทร์พิมพ์ วงศ์ประชารัตน์. (2545). บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. กาญจนบุรี: สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี.
- ธวัชชัย ไพไหล พาที แสนสี ละม้าย กิตติพร. (2560). การพัฒนาศักยภาพในการทำวิจัยในชั้นเรียน จังหวัดสกลนคร. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ. 5(18), 126-135.
- บุญประเสริฐ เชื้อพุท. (2547). ปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูแกนนำที่เป็นต้นแบบการปฏิรูปการเรียนรู้ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. นครราชสีมา: สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.

- ประยุทธ ชูสอน หทัยชนก พิชัยช่วง. (2563). การทำวิจัยในชั้นเรียน: แนวทางการทำวิจัย ; จังหวัด
สกลนคร. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 8(30),
199-205.
- ประวิต เอราวรรณ์. (2545). การวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้าวิชาการ.
- พิษณุ คนชื้อ. (2550). บทบาทการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนวัด
แสงสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหา
บัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- วีระยุทธ ชาทะกาญจน์. (2542). รายงานวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำ
วิจัยของอาจารย์ในสังกัดสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ. นครศรีธรรมราช: สถาบันราชภัฏ
นครศรีธรรมราช.
- วัลลภ กันทรัพย์. (2542). แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยพัฒนาการเรียนการสอน: แนวคิด. ในการพัฒนา
คุณภาพการเรียนการสอนเพื่อการขยายโอกาสการศึกษา. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2544). การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2544). การบริหารงานในโรงเรียนประถมศึกษา.
กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2543). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: ครูสภา
ลาดพร้าว.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2544). การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย (น.ส.พ ฟ้า
เมืองไทย).
- อัจฉรา สระวาสี. (2541). การวิจัยในชั้นเรียนแบบมีส่วนร่วม. วารสารข้าราชการครู. 17(พฤษภาคม),
15-17.

